

Józsa Kitty

Sómasszából gyúrt azonosság

Iza Tarasewicz: *Oneness*

Platán Galéria, Budapest

2011. június 2 – szeptember 2.

IZA TARASEWICZ alkotásai az emberi psziché anomáliáiból, a társadalmi patológia és a különböző élettani rendszerek szabálytalanságaiból táplálkoznak. A Magyarországon először kiállító fiatal lengyel alkotó, Iza Tarasewicz a Poznani Képzőművészeti Akadémia szobrász szakán végzett, s jelenleg a Stereo Galériával dolgozik együtt. A tárlat címe *Oneness* (egység vagy azonosság) egyértelműen rímel a hasonló című, agyaglapon lévő rajzra, és a tárlat egyik központi alkotására, a *Gyerekek és állatok* (2008) sómasszából gyúrt szoborcsoportjára is. A kilenc hófehér, csiszolt felületű szoborpáros az emberek és állatok közti kapcsolatok rendszerét, közelebről: az ártatlan és veszélyes játékok közti vékony határmezsgyét kutatja. A címbe szereplő azonosság fogalma e mű esetében a sok felnagyított, „sejtszerű” alakon kívül egyfajta sorsközösségre, a mindannyiunk életét érintő különféle diszfunkciókra is utalhat, melyekkel kapcsolatban együttérzés vagy véleménynyilvánítás nélkül, mégis határozottan szegezi nekünk kérdéseit a művész. A figurák között csak jelzesszerű végtagjaik formája révén tudunk különbséget tenni. A patyolatliszta felületen az állatok szinte mindegyike valamiféle mosolyt sejtet, szájuk és gombszemük észrevehető a fejek homogén felületén. Az emberi figuráknak legtöbb esetben csak szemük van, az arc egyénített ábrázolása helyett sokkal fontosabbnak tűnik a gyerekek gesztikulációja, a karok birtokolni vágyó, szeretetteljes mozdulata. A szereplők kedvesnek látszó játékát szemlélve kisebb vérfoltok törik meg a látogatóban kialakulni készülő illuzórikus képet. Az installáció figurái egyikében is, hogy nem mindig eldönthető, ki kit bánt: hol a gyerek ölelő mozdulatának az áldozata, hol pedig maga a gyerek is vérzik, s ez a vörös a hangsúlyozottan világos, sima felszínen különösen erős kontrasztot képez. Mintha gondosan berendezett színpad előtt állnánk, amelynek játékos vonzása a műalkotás bűvkörébe csalogat, s ugyanebben a pillanatban a szeretet és birtoklás véres játszámája taszít el. Ez a fajta sajátos ambivalencia Iza Tarasewicz szinte minden alkotásában megnyilatkozik. Gyakran visszatetsző anyagokkal dolgozik: nyersanyagai az állati eredetű belek, bőrök és szőrösömök. Az *Anyá és gyermeke* kompozíció például sertésbélből formázott disznót ábrázol, mely hátán kismalacával paripaként szökell a magasba. Nyilvánvalónak tűnik, hogy az alkotó munkásságát döntően

befolyásolja gyerekkori szoros kötődése a természethez. A vidéki kisvárosban felnövő Tarasewicz alapvető élményeit az ottani emberek közvetlensége és harmonikus együttélése a természettel. Ebben a közegben kevesebb a sztereotípiá, a rútról beszélni nem tabu. Így lehetséges az is, hogy a bomlás folyamatának kitett, disznóbőrbe burkolt farkastest vagy az állati szőrméből varrt játékmackókon túl a művész munkásságának meghatározó pontját jelenti a – sajnos a jelenlegi kiállításon nem látható – *Dirty Bomb* (2005). Az állati zsíradékból készült életnagyságú, az elhizástól tökéletesen eldeformálódott női test ábrázolása egyszerre kifinomult, primitív és vad. Iza Tarasewicz alkotói fantáziáját elsősorban olyan témák foglalkoztatják, amelyekről nehezen és keveset beszélünk, ilyen az emberi mértéktelenség, az állatok elleni erőszak, vagy a természethez fűződő diszharmonikus kapcsolat is. Tarasewicz az általa feszegetett tabukat, melyek mellett gyakran csukott szemmel sétálunk el, nem tolaodón vagy számonkérően vágja a szemlélő arcába, hanem épp ellenkezőleg, visszafogottságával, szüksézává, redukált világával éri el, hogy a bizarrnak tűnő alkotások alapjaiban mozgassák meg a látogató érzelmvilágát. A művész hiteles, nem a kultúra által közvetített perspektívákat keres a konkrét, gyakorlati problémák megfogalmazásához. Ezzel egyidőben az újradefiniálás folyamatában az egyes sejtekig hatol, közvetlenül fordul a valósághoz, hogy ráleljen a problémáról, például az erőszak természetéről alkotott, mindent átfogó idea legfőbb jegyeire. Az univerzális igazságok keresésében nincs szüksége nyelvekre, arcokra vagy nemekre. A sőgyerekek sem egyénített figurák, éppen ezért válnak mindannyiunk problémájának közvetítőjévé, a kérdés feltevőjévé.

IZA TARASEWICZ
Oneness, Platán Galéria,
2011. június 2 – szeptember 2.
Részletek a kiállításról.
© Fotók: Bernát András